

Motion till riksdagen 2020/21:3811

av **Maj Karlsson m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2020/21:55 Språkplikt – deltagande i vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) för rätt till försörjningsstöd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2020/21:55 Språkplikt – deltagande i vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) för rätt till försörjningsstöd.

Motivering

I propositionen föreslås att det införs ett tillägg i socialtjänstlagen om att människor vid behov ska delta i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) eller motsvarande utbildning vid folkhögskola för att anses stå till arbetsmarknadens förfogande, en s.k. språkplikt. Den som har godtagbara skäl ska dock ha rätt till försörjningsstöd även om hen inte deltar i sfi. Syftet med tillägget är, enligt regeringen, att tydliggöra vikten av att delta i språkutbildning för att därigenom förbättra möjligheten att få ett arbete och att etablera sig i Sverige. Regeringen anser vidare att tillägget tydliggör vad som enligt förarbeten och rättspraxis ingår i att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Redan i dag görs det en individuell bedömning av en persons språkkunskaper vid ansökan om försörjningsstöd. Visar det sig att personen i fråga är i behov av språkutbildning, och det finns möjlighet att erbjuda en utbildningsplats, så ställs det krav på att den stödsökande deltar i utbildningen för att erhålla försörjningsstöd. Tackar personen nej till språkundervisning är den inte berättigad till försörjningsstöd om det inte finns särskilda skäl. Tillägget från regeringen kommer därmed bara att bli ett slag i luften eftersom det inte kommer att förändra situationen för arbetslösa personer med behov av ökade språkkunskaper som är beroende av försörjningsstöd. Den bilden bekräftas av flera remissinstanser, främst kommuner, som uppger att tillägget inte kommer att innebära någon skillnad för biståndsmottagare, socialtjänstens arbete eller

samverkansformer eftersom krav på deltagande i sfi redan ställs inom gällande lagstiftning.

Efterfrågan på sfi-utbildningar är stor i landet, och ett problem som man redan i dag brottas med ute i kommunerna är bristen på utbildningsplatser samt bristen på utbildade sfi-lärare. I vissa kommuner är köerna långa för att få en utbildningsplats. Det finns därmed en stor risk för att regeringens tillägg drar undan försörjningsmöjligheter för människor som inte har fått chansen att delta i sfi-undervisning på grund av platsbrist på utbildningarna.

Vänsterpartiet utgår från att alla människor i Sverige vill lära sig det svenska språket samt bli självförsörjande. I de fall det misslyckas ska det finnas ett yttersta skyddsnät i samhället som fångar upp alla oavsett språkkunskaper. För oss är det ytterst viktigt att rätten till försörjningsstöd inte blir prestationsbunden. Vi delar bl.a. remissinstanserna Svenska kyrkans och Föreningen Sveriges Socialchefers kritik mot förslaget och valet av uttrycket ”språkplikt”. Lagförslaget och ordvalet ger intrycket av att regeringen vill individualisera problemet med arbetslöshet och lägga över ansvaret på den hjälpsökande. Att fokusera på den enskildes plikt riskerar att leda till en förenklad bild av den komplexitet av såväl individuella som strukturella orsaker som ligger bakom att en person inte kommer vidare in i arbetslivet och självförsörjning.

Riksdagen bör avslå proposition 2020/21:55 Språkplikt – deltagande i vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) för rätt till försörjningsstöd. Detta bör riksdagen besluta.

Maj Karlsson (V)

Ida Gabrielsson (V)

Daniel Riazat (V)

Ilona Szatmari Waldau (V)

Momodou Malcolm Jallow (V)

Karin Rågsjö (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)